

Oponentský posudek na doktorskou disertační práci

Andrea Kučerová

Státní regulace prostituce v Egyptě (1798–1952) Aplikace francouzského a britského systému reglementace

Oponent: Miloš Mendel

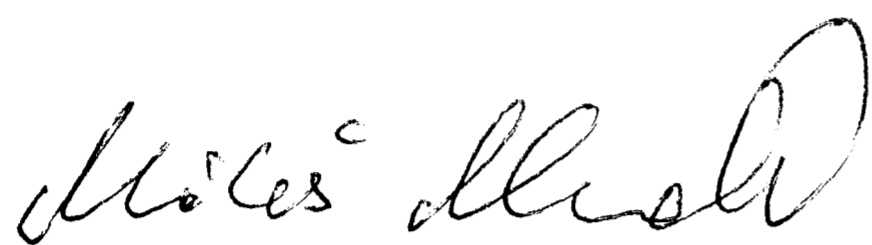
Práce A. Kučerové má promyšlenou koncepci, pevnou strukturu a rovněž sevřený výrazový styl, ačkoliv téma samo by mohlo svádět k nemístně narativnímu výkladu. Můžeme si sice klást otázku, zda sám název práce není v určitém rozporu s jejím skutečným obsahem a její vnitřní výstavbou. Soudím nicméně, že koncepce práce a z ní vyplývající struktura jsou naprosto v pořádku a že její obhajoba na půdě této oborové rady je rovněž korektní. Takto pojaté téma má totiž svou logiku. Autorka se vědomě zabývá komparací dějinných „příběhů“ o prostituci na příkladu tří v té době nejvýznačnějších zemí Evropy a Blízkého východu. Téma chápe jednoznačně jako významný, jakkoli dosud marginalizovaný, aspekt sociálních dějin. Na pozadí dobře zvládnutého evropského kontextu autorka analyzuje situaci ve srovnatelném historickém období v Egyptě – tedy jedné z nejdůležitějších arabských a islámských zemí, jež byla tehdy součástí evropského koloniálního systému. Z toho ovšem vyplývá, že práce mohla (měla) mít jiný, poněkud výstižnější, název. Kapitola o kritickém zhodnocení pramenů a literatury na dané téma ovšem jasně prokazuje, že problematika Egypta má být pro autorku jádrem práce. Je tedy spíše otázkou diskuse, zda kapitoly, věnované Francii a Británii, neměly být, co do kvantity, redukovány tak, aby proporčně odpovídaly zadanému tématu, vždyť sama problematika Egypta začíná až na straně 124. To je také moje jediná zásadnější kritická připomínka k celé práci. .

S heuristickou přípravou se autorka patrně vyrovnala beze zbytku, o čemž svědčí nejen úctyhodný a dobře strukturovaný seznam pramenů a literatury, nýbrž i formálně bezchybný a bohatý poznámkový aparát a množství sebrané literatury v arabském jazyce. Mimochodem – skutečnost, že autorka se v historickém textu při transkripci arabských jmen a titulů uchýlila spíše k transliterační variantě (jakkoli ne zcela důsledně), lze hodnotit jako výraz arabistické erudice a snahu o co nejkorektnější přístup. Týká se to jak ortografického vyjádření emfatických a dalších specifických fonémů semitské arabštiny, tak důsledně dodržované spodoby, a dokonce asimilace některých vokálů ve výslovnosti určitých členů pomocí apostrofů.

K řadě obsahových aspektů práce se nemohu vyjádřit, neboť dějiny prostituce ve Francii a Velké Británii mi nejsou dostatečně důvěrně známy. Pokud jde o problematiku Egypta, historický a sociální kontext, do kterého autorka svou problematiku zasazuje, je bezpochyby dobře zvládnut. Kučerová zná dějiny a reálie moderního Egypta dostatečně důvěrně a své téma do tohoto kontextu citlivě a korektně promítá, takže práce skutečně nepůsobí dojmem vyperparované statické analýzy, nýbrž je historicky (diachronně) zvládnutou studií. Za zmínku by zde stála řada tvrzení a souvislostí. Za všechny např. zdánlivě nedůležitá poznámka na s. 16, informující o tom, že v současném Egyptě není snadné se problematikou prostituce zabývat ani na akademické půdě. To pozoruhodně zapadá do celkového trendu odklonu arabských společností v posledních cca 30 letech od principů alespoň dílčího sekularistického a vědecky nezávislého diskurzu vně diskurzu ryze islámské inteligence. Je-li

i v dnešním Egyptě téma prostituce na světských vědeckých platformách tabuizováno, kde jinde se asi v arabském světě o něm hovoří?

Práce A. Kučerové je navíc natolik jazykově vytríbená a stylisticky, resp. výkladově konsistentní, že nemohu než doporučit její uveřejnění (snad s drobnými redakčními úpravami) v některém z českých vydavatelských domů. Tuto doktorskou práci obecně hodnotím jako velmi kvalitní příspěvek ke studiu sociálních a kulturních dějin arabských zemí. Doporučuji, aby ji komise posoudila jednoznačně kladně a v tom smyslu také výsledek svého hodnocení postoupila děkanátu k vyřízení, aby Andrea Kučerová získala titul Ph.D.

Doc. PhDr. Miloš Mendel, CSc.
Orientální ústav Akademie věd ČR

v Praze dne 10. března 2008